

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

פ"ה 68499-06-17

1 25 יוני 2019
2

לפני:

כב' השופטת אסנת רובוביץ - ברכש

נציג ציבור עובדים, מר איסר באומל

נציג ציבור מעסיקים, מר אבי איילון

התובעת

מגדל חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ: עו"ד רם דורון

-

הנתבעים

1. האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב
2. מרכזי רועי
3. עוז מרכזי
- המשיבים 2-3 ע"י ב"כ: עו"ד יהונתן קניר
4. אבי ברקוביץ

3
4

פסק דין

5

- 6 1. מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: **המבקשת**) הגישה ביום 29.6.17 בקשה למתן פסק דין
- 7 הצהרתי אשר יורה על אופן חלוקת כספי פיצויי הפיטורים שנצברו לטובת מר מרכזי פרץ איל
- 8 יצחק, ת.ז. 057964496, אשר נפטר ביום 2.3.08 (להלן: **המנוח**). זאת בהתאם לסעיף 5 לחוק
- 9 פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 (להלן: **חוק פיצויי פיטורים**).
- 10 2. המבקשת טענה כי המנוח נפטר כשהוא יתום מהוריו, רווק וללא ילדים. דהיינו ללא שאירים
- 11 כהגדרת סעיף 5 לחוק פיצויי פיטורים.
- 12 המבקשת צירפה ארבעה משיבים לבקשתה – האפוטרופוס הכללי, אחיו למחצה של המנוח
- 13 ומעסיקו של המנוח.
- 14 המבקשת ציינה כי אין בידה הידיעה האם המשיבים הינם בגדר תלויים במנוח וכי היא
- 15 משאירה עניין זה לשיקול דעתו של בית הדין.
- 16 3. ביום 20.11.17 הודיעה המבקשת כי במקביל לבקשה דן הגישה היא בקשה בדרך של טען
- 17 ביניים לבית משפט השלום בתל אביב באשר לשאלת חלוקת תגמולי הביטוח של המנוח.
- 18 וביום 5.11.17 ניתן פסק דין לפיו הכספים יועברו לידי האפוטרופוס הכללי משלא הוגשה כל
- 19 הודעה מטעם המשיבים וכן כי לא היתה התייצבות מטעם מי מהם לדיון (ה"פ 67826-06-17).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

פ"ה 17-06-68499

- 1 ביום 9.1.18 הוגשה תגובת האפוטרופוס הכללי, בה הובהר כי פסק הדין שניתן בבית משפט
2 השלום הובא לידיעתו לראשונה במסגרת הליך זה. ובאשר לכספים על שם המנוח, מבדיקת
3 האפוטרופוס הכללי עולה כי יורשיו הפוטנציאליים הינם המשיבים 2-3, אחיו למחצה של
4 המנוח. לפיכך, הודיע האפוטרופוס הכללי כי אין לו כל עניין בהליך דנן וכי המשיבים 2-3,
5 היורשים הפוטנציאליים הינם המשיבים הנכונים לבקשה.
- 6 5. ביום 27.5.18 הוגשה תגובת המשיבים 2-3, אחיו למחצה של המנוח (להלן: **המשיבים**), בה
7 טענו כי הם יורשיו היחידים של המנוח וכי הגישו בקשה למתן צו ירושה אחר המנוח לרשם
8 לענייני ירושה.
- 9 עוד טענו המשיבים כי בפוליסה על שם המנוח, המוטב שנקבע למקרה פטירה הנו "יורשים
10 חוקיים". ולפיכך יש להמתין עד קבלת צו הירושה בו יקבעו היורשים החוקיים, טרם חלוקת
11 הכספים.
- 12 6. לאור הודעה זו הודיעה המבקשת כי היא מותירה את ההחלטה בעניין לשיקול דעת בית הדין.
13 ואילו האפוטרופוס הכללי ביקש להימחק מההליך והציע להמתין עד למתן צו ירושה אחר
14 המנוח כך שהכספים יחולקו ליורשיו.
- 15 7. ביום 31.12.18 ניתן צו ירושה אחר המנוח הקובע כי יורשיו החוקיים של המנוח הינם
16 המשיבים, בחלקים שווים.
- 17 בהתאם לכך, ביקשו המשיבים כי בית הדין יורה למבקשת להעביר את כספי הפיצויים
18 המוחזקים על ידה לטובת ועל שם המנוח למשיבים, בחלקים שווים ביניהם.
- 19 כמו כן ביקשו המשיבים כי יורה בית הדין למבקשת להעביר לידיהם, כיורשיו החוקיים של
20 המנוח, כל זכות ו/או כספים הקיימים ו/או המוחזקים אצלה לטובת המנוח, זאת לרבות
21 הכספים שהועברו על ידה לאפוטרופוס הכללי במסגרת פסק דינו של בית משפט השלום בתל
22 אביב, אשר הושבו לידי המבקשת ככל הידוע להם.
- 23 8. חרף החלטת בית הדין מיום 28.4.19, לא הוגשה תגובה מטעם המבקשת או מבעלי הדין
24 הנוספים.

דיון והכרעה

- 27 9. סעיף 5 לחוק פיצויי פיטורים קובע:
- 28 "5.(א) **נפטר עובד, ישלם המעסיק לשאיריו פיצויים כאילו פיטר אותו.**
- 29 "**שאיירים**" לענין זה – בן זוג של העובד בשעת פטירתו, לרבות הידוע בציבור כבן
30 זוגו והוא גר עמו, וילד של העובד שהוא בגדר תלוי במבוטח לענין גימלאות לפי פרק
31 ג' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, ובאין בן-זוג או ילדים
32 כאמור – ילדים והורים שעיקר פרנסתם היתה על הנפטר וכן אחים ואחיות שגרו
33 בביתו של הנפטר לפחות שנים-עשר חודש לפני פטירתו וכל פרנסתם היתה על
34 הנפטר.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

פ"ה 17-06-68499

- 1 (ב) היו פיצויי פיטורים משתלמים לשאירים שאינם בן-זוג או ילד התלוי כאמור,
2 יופקדו הפיצויים בבית הדין האזורי לעבודה וינתנו לשאירים שיקבע בית הדין
3 האזורי לעבודה ולפי החלוקה שיקבע, בהתחשב במצבם הכלכלי ובמידת תלותם
4 בעובד שנפטר.
5 (ג) פיצויים המשתלמים לשאירים של עובד שנפטר לא יראו אותם כחלק מהעזבון".
6
7 10. עם זאת, רלוונטית לענייננו גם הוראת סעיף 147 לחוק הירושה, תשכ"ה-1965 (להלן: חוק
8 הירושה), הקובע כדלקמן:
9 "סכומים שיש לשלם עקב מותו של אדם על פי חוזה ביטוח, על פי חברות בקופת קיצבה או
10 בקופת תגמולים או על פי עילה דומה, אינם בכלל העזבון, זולת אם הותנה שהם מגיעים
11 לעזבון".
12
13 11. בית המשפט העליון קבע זה מכבר כי סעיף 147 לחוק הירושה - שהוא בגדר הוראת החוק
14 המרכזית הקובעת מעמדם המשפטי של כספים שבידי קופת תגמולים וכי "הכלל הוא
15 שכספים שבקופת תגמולים אינם בכלל העזבון, קרי הם אינם מתחלקים לפי דיני הירושה,
16 אלא משולמים לפי ההוראה שנתן המוריש, בחייו, לקופה האמורה, במסמך ההצטרפות
17 לקופה או בדרך אחרת.
18 היוצא מן הכלל הוא שבעל החשבון יכול להתנות שהכספים מגיעים לעזבון. ההתניה -
19 המכלילה את כספי הקופה בעזבונו של בעל החשבון, יכולה להיכלל במסמך ההצטרפות.
20 נוסחה של ההתניה הוא כי בעל החשבון מורה לקופה למסור כספיו בקופה, עם מותו, לידי
21 העזבון" (ר' ע"א 3807/90 מירי פישר נ' "תמר", קופת תגמולים מרכזית ליד בנק דיסקונט
22 לישראל בע"מ, פ"ד מז(5)).
23 12. עוד נקבע על ידי בית המשפט העליון כי סעיף 34 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973
24 (להלן: חוק החוזים) מאפשר לאדם ליצור חוזה לטובת צד שלישי, וכזוהי ההוראה למינוי
25 מוטבים הניתנת על ידי אדם בעת פתיחת חשבון בקופת גמל (ר' רע"א 8622/13 המוסד לביטוח
26 לאומי - רחלה שחר [פורסם בבנו] (2016) (להלן: עניין שחר)).
27 13. עוד נקבע בעניין שחר כי "... ביחס ליצירת הסדרי גמל וביטוח חיים, מוקנה למוריש חופש
28 רחב ונקודתי. רחב - בהענקת שיקול דעת למוריש; נקודתי - שכן המוטב הוא אדם מוגדר
29 וספציפי שנקבע בחיי המיטיב. זכות המוטבים בהסדרים אלה היא זכות "משוריינת",
30 שכפופה אך לשינויים של המיטיב עצמו, ושגוברת על זכותם של נושי העזבון".
31 14. המבקשת לא סתרה את טענת המשיבים כי המוטב שנקבע בפוליסת המנוח לגבי פטירה הנו
32 היורשים החוקיים, אף כי יכלה לעשות זאת בנקל, לפיכך שוכנענו כי יש לקבל את עמדת
33 המשיבים בנדון.
34 15. נשאלת, אם כן, השאלה בתיק זה מה המשמעות של הוראת סעיף 5 לחוק במצב בו המנוח לא
35 הותיר אחריו "שאירים", כהגדרת המונח בסעיף 5 לחוק.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

פ"ה 17-06-68499

16. הלכה פסוקה היא, כי משתיקת המחוקק, כשלעצמה, לא ניתן להסיק כוונה ליצירת הסדר שלילי. שתיקתו תוכל להתפרש כהסדר שלילי רק אם הגשמת התכלית החקיקתית מחייבת פירוש זה (על"פ 663/90 פלוני נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין תל-אביב-יפו, פ"ד מז(3) 397, 404, ורע"א 5768/94 א.ש.י.ר. **יבוא יצור והפצה נ' פורום אביזרים ומוצרי צריכה בע"מ**, פ"ד נב(4) 289, 453). בע"ע (ארצי) 1300/04 עזבון המנוח **שרלס וקנין ז"ל – מדינת ישראל משרד הבריאות** [פורסם בנבו] (2005), קבע בית הדין הארצי לעבודה, כי מענק חד פעמי וקיצבה שאמורים היה להשתלם למנוח מכח חוק הגזזת, תשנ"ד-1994 לא ישולמו לעזבונו היות ומטרתו הסוציאלית של החוק היתה לדאוג לשאירים או התלויים במבוטח ולא ליורשיו. באותו ענין, לא הותיר אחריו המנוח שאירים ובצוואתו ציווה כי כל השייך לו יועבר לגופים וארגונים שונים.
- תוצאתו של פסק הדין בענין **שרלס וקנין ז"ל** מכוחה נדחתה תביעת עזבון המנוח לקבלת הכספים מכח חוק הגזזת, היתה, כי חרף ההכרה במנוח כמי זכאי לקיצבה ולמענק חד פעמי לא נדרש משרד הבריאות, בהעדר שאירים, לשלם כספים אלה. אולם אנו שותפים לדעתה של חברתי כב' השופטת יפית זלמנוביץ-גיסין שאין לאמץ קביעה דומה בענייננו שעה שנקבעו יורשים, כפי שפסקה בתיק פ"ה (ת"א) 1321-04-16 **אסותא מרכזים רפואיים בע"מ נ' רימה מוסקט ז"ל** (7.10.16), כמצוטט:
- "... נדמה, שחוסר הנוחות של בית הדין הארצי לעבודה מהוראות הצוואה שהותיר המנוח הוא שעמד בבסיס פסק דינו שכן, כפי שנכתב על ידו, "פסיקה אחרת עשויה היתה להביא לתוצאה כי זכויות מכוח חוק הגזזת יועברו ליורשים על פי צוואה שציווה עליהם המנוח כגון אוניברסיטאות או גופים אחרים ולכך ודאי לא התכוון המחוקק לאור הלאקונה בסעיף 5 לחוק, בשלה לא נקבע מי יהנו מכספי הפיצויים המגיעים לעובד שנפטר באין לו שאירים, אזי, להבנתי שניים הם אלה המסייעים בידי: האחד – מטרתו הסוציאלית של החוק והשניה – רצון המצווה. אבהיר. בית המשפט העליון קבע, לא אחת, כי "העיקרון הבסיסי המונח ביסוד דיני הירושה, לפיו יש לקיים את דבר המת, בעקבות כלל המשפט העברי "מצוה לקיים דברי המת" (ר' בע"מ 6251/15 אווה דורית הופה – שמואל קסוטו [פורסם בנבו] (2016))" ר' גם פ"ה (ת"א) 4788-01-18 קיסריה אלקטרוניקה רפואית בע"מ נ' בוריס פודמזו, ז"ל (24.4.18)
17. לאור כל האמור שוכנענו כי על המבקשת לנהוג בכספים שנצברו בקופת הגמל בהתאם להוראות תקנוניה, ובהתאם לרצון המנוח לצוות אותו ליורשיו החוקיים משכך שוכנענו כי הכספים בקופות הנדונות שייכים ליורשיו החוקיים של המנוח.
18. על כן אני מורים למבקשת לשלם את כספי הפיצויים וכספי התמלוגים שנצברו לטובת המנוח לידי המשיבים 2-3 בחלקים שווים.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

פ"ה 17-06-68499

1

**נציג ציבור מעסיקים, מר
אבי איילון**

אסנת רובוביץ - ברכש, שופטת

**נציג ציבור עובדים, מר
איסר באומל**

2

3

4

5

ניתן היום, כ"ב סיוון תשע"ט, (25 יוני 2019), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

6

7

8

9

10

11

12

